

מרוכה פרק שביעי בבא קמא

עב.

עין משפט
גר מצוה

פ"א מ"י פ"ב מהלכות
גניבה הלכה ט' ופ"ג
מהלכות שחיטה הל' ג'
וע"ש ב"מ:

(א) פסחים סג. חולין סג.
 (ב) קמח. זבחים ל.
 (ג) חולין כט. ופ"ג ר"ש טו.
 (ד) לק"ש. א. ר"ש. ד. (לעיל)
 (ה) או ליתא בפי' א.
 (ו) אבל ככל משלם שפיר
 עמד דין וא"ל חייב אמה
 ליתן ויכול להוריש לבניו.
 העתק מחילופי גרסאות.
 (ז) אפי' לא עמד דין וא"ל
 סוגיא דהכא איירי בלא
 עמד דין. העתק מחילופי
 גרסאות. (ח) ואפי' ילף
 מוכחא דפטור מקרבן
 שבויה. העתק מחילופי
 גרסאות. (ט) שקודם שצברה
 לאחר העמדה דין היתה
 שלו בחירת קנסא ומשכנה
 היא שלה ע"י קנס.
 העתק מהג"ל. ע' שער
 ממה שהיה נעשה. העתק
 מהג"ל.

מוסף רש"י

אינה לשחיטה אלא
 לבסוף. אין השחיטה
 קרייה שחיטה אלא בסופה
 (חולין סב).

רבינו חננאל

השוחט ונמצא טרפה,
 השוחט חולין בעורה
 משלם תשלומי ד' וה'.
 ואקשינן אליבא דר' יוחנן
 דאמ' ישנה לשחיטה
 מחלה ועד פוק. ודבריו ר'
 יוחנן מפורשין בפרק
 השוחט אחד בעוף, לימא
 חולין שנשחטו בעורה
 איסוריהו לאו דאורייתא.

דלא ארלו נשאר דסורא. לא דקדקתי טעמו של דבר: ומאי
 שאל סיפא. כיון דרישא אפי' לא עמד דין^א [קאמר רחמנא] דחמשה
 בקר ואפי' חמשה חלאי בקר סיפא כשמת אציו ואחר כך טבח
 ומכר למה לא ישלם לאחיו את חלקם: וטבח. כולו משמע: ש"מ.
 מדקמני מתניתין^ב השוחט חולין בעורה
 חייב: אינה לשחיטה אלא לבסוף.
 הלכך כל כמה דטבח דמריה קא
 טבח ובגמר שחיטה הוא דמיטסקר
 בהנאה: כגון ששחט מיעוט סימנין
 בחוץ וגמרן בפנים. או^ג השלימין לרוב
 דבגמר טביחה הוא דאיתסרא ועד
 השתא דמריה קא טבח: אינה
 לשחיטה. אין שחיטה נקראת אלא
 לבסוף. ונפקא מינה לענין המחשב
 בקדשים חוץ למקומם או חוץ לזמנן
 או מחשב שלא לשמן אינה מחשבה
 אלא^ד חישב בסוף שחיטה: מחשבה
 ועד סוף. וכל כמה דחשיב היא
 מחשבה: חולין שנשחטו בעורה.
 פלוגתא היא במסכת קדושין (דף
 נה.) אי לאורייתא היא אי דרבנן:
 דאי

דלא אכלי בשרא דתורא ואלא מאי שנא
 רישא ומאי שנא סיפא א"ל רישא קרינא
 ביה וטבחו כולו באיסורא סיפא לא קרינא
 ביה וטבחו כולו באיסורא: השוחט ונמצאת
 טריפה וכו': א"ל רב חביבי מחזונאה לרב
 אשי ש"מ^ה אינה לשחיטה אלא לבסוף דאי
 ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף כיון דשחט
 בה פורתא אסרה אידך לא דמריה קא טבח
 א"ל רב הונא בריה דרבא כי קא מחייב
 אהווא פורתא א"ל רב אשי לא תידחי
 וטבחו כולו בעינין וליכא אלא קשיא א"ל
 הכי אמר רב גמדה משמיה דרבא כגון
 ששחט מקצת סימנין בחוץ וגמרן בפנים
 איכא דמתני לה אהא^ו א"ר שמעון משום
 דרבי לוי סבא אינה לשחיטה אלא לבסוף
 ור' יוחנן אמר ישנה לשחיטה ועד סוף א"ל רב חביבי מחזונאה לרב
 אשי לימא קסבר רבי יוחנן "חולין שנשחטו בעורה לאו דאורייתא
 דאי

שרוי בתענית היה: סיפא לא
 קרינא ביה וטבחו כולו באיסורא. משמע אבל כפל מחייב אע"ג
 דלא עמד דין ואפי' ארבעה וחמשה הוה מחייב אי לאו דבעינן
 וטבחו כולו באיסורא ורישא נמי קמני חייב בארבעה וחמשה ואע"ג
 דאיירי בלא עמד דין כמו צסיפא
 דאין חילוק בין רישא לסיפא אלא
 דרישא טבח ואח"כ מת אציו וצסיפא
 מת אציו ואח"כ טבח ולמאי דס"ל
 מעיקרא לרב נחמן ולא חמשה חלאי
 בקר לא מוקי כשעמד דין אלא
 משום דלא ליהוי ה' חלאי בקר אס
 כן משמע כל הסוגיא דאדם מוריש
 קנס לבניו והקשה ריב"ז דריש
 נערה שנתפתתה (כמוצות דף נד: וס)
 אמרינן כי קאמרינן ממונא הו
 להורישו לבניו נשאר קנסות והתם
 הו פי' משום שעמד דין אבל לא
 עמד דין משמע כולה שמעתא דלא
 מצי להוריש וי"ל דרצח ורצ נחמן
 דהכא לית להו סוגיא דהתם דס"ל
 דיכול להוריש נשאר קנסות אע"ג
 שלא עמד דין דהיי דקנס על אונס
 ופיתוי אין יכול להוריש בשום ענין
 דקמני נמתני דהתם היינו משום
 דאותו דבר שהקנס יולא ממנו דהיינו
 הצת אין יכול להורישו לבניו כדאמרינן

התם אותם לבניכם ולא בנותיכם לבניכם אבל ממון דהכא שהכפל ד' וה' יולאין ממנו דהיינו בהמה הוא מוריש לבניו לפיכך זה הקנס
 מוריש לבניו ועוד נראה לר"י דרצח ורצ נחמן דהכא לא פליגי אסוגיא דרצח ואציו דפרק נערה (סג) דמיירי הכא כולה מתניתין
 כשעמד דין ואמרו ליה חייב אמה ליתן לו דכה"ג אדם מוריש לבניו דמיירי ליה למתני כולה בעמד דין דתו לא הו קנס דאפי' כ
 ארישא לפלוג בדילדיה טבח ומכר צחיי אציו בין עמד דין ללא עמד דמיחא ליה למתני כולה בעמד דין דתו לא הו קנס דאפי' כ
 צסיפא מת אציו ואח"כ טבח דפטור משום דבעינן וטבחו כולו באיסורא וליכא וחדוש זה אינו יכול להשמיענו אלא בנת אציו ואח"כ
 טבח ומכר אבל מעיקרא דצבירא ליה חמשה בקר אמר רחמנא ולא חמשה חלאי בקר והיינו טעמא דמפטור צסיפא פריך שפיר דליפלוג
 ולימני דדידיה כמה דזריס אמורים כשעמד דין ואמר לו לא תן לו אבל לא עמד דין פירושו שלא אמר לו לא תן לו אלא חייב אמה
 ליתן לו וטבח ומכר ואח"כ מת אציו פטור מטעם ולא ה' חלאי בקר^ז דהיינו טעמא דצסיפא דצסיפא נמי מיירי בלא עמד דין צחיי
 אציו שלא אמר לו לא תן לו אלא חייב אמה לו אס כן בהנכ נקט צסיפא מת אציו ואחר כך טבח דצוה הענין אפי' טבח ואחר כך
 מת נמי וקצת נראה דוחק פירושו זה דמנאחר דמועלת העמדה דין דחייב אמה ליתן לו לענין שחשבו כאלו זכה שיכול להוריש לבניו
 אס כן גם לענין זה תועיל שיחשובו כאלו נתחייב לאציו ה' בקר שלמים שמכח האב הוא מתחייב לשלם לאחיו ולא מכח ור"י הלכך
 מפרש דבכל קנס אדם מוריש לבניו^ח והיהיא דפרק נערה (סג) לענין קרבן שצוה איירי כמו שמכח תחילת הסוגיא לענין קרבן שצוה
 שלא אציו לרצה ועל זה השיבו כי קאמינא ממון הו לרבי שמעון להתחייב עליו קרבן שצוה להורישו לבניו שאלם מת ומצטוהו אחר
 מיתת אציהם קנס שהיית חייב לאציו והעמידך דין ונתחייבת לו דין וכפר ונשבע ואחר כך הודה הואיל ואגלאי מילתא דנשעת
 שנפל ליד היורשים כבר היה ממון אלא אציהם שהרי כבר עמד עליו דין ונתחייב לו ולא היה יכול להודות ולהפטור מהן אס כן
 לגבי דידהו אין עקרו קנס וה"ל דומיא דפקדון דקרא ומתחייב עליה קרבן שצוה אבל אס לא עמד דין אע"פ שהורש יורשו מכל
 מקום אין דומיא דפקדון ולא מחייב בטעמא קרבן שצוה אפי' העמידוהו דין ונתחייב להו דין ואחר כך עמה כשתצטוהו כפר ונשבע
 והודה שהרי עיקרו קנס והא דאמר במר הכי דאיתרין קרא ויחש לעמדה דין וצגרה ואחר כך מתה דהתם כי קא ירית מינה
 קא ירית^ט מכל מקום אין דומיא דפקדון אע"פ שעי' ירושה בא ליד האב עכשיו הואיל ותחילתו קנס לגבי דידה ודידיה^י אפי' מתה אחר
 שצוה עיקרו קנס ומיקרי לגבי האב ולא מתחייב קרבן שצוה אלא וקנס תאמר צפרק אלו נערות (סג דף נח: וסג דף יח) דקבעי יש בגר צקבר
 ופקע אב אין בגר ולא פקע אב ואמאי פקע אב כשיש בגר וקנס נהי דאין לו מכח יתיה לו מכח ירושה שירש את שמו כיון דקנס
 נמי צר ירושה הוא ויש לומר דהתם אין יכול לזכות מכחה שהצת לא היתה ראויה לזכות בו מעולם^{יא} ואס תאמר וכי צעי מעיקרא יש
 בגר צקבר ודבנה הו היאך יכול להיות של צנה הלא אינה יכולה להורשה דקאמר בצעיא צתרייתא יש בגר צקבר ופקע אב ויש
 לומר דצעיא קמיתא הוא צבושת ופגם דהו ממונא ומורשת שפיר לננה אע"ג דבושת ופגם איתקש לקנס דנתנן צפרק נערה (סג דף
 מה): לא הספיקה לעמוד דין עד שמת האב הרי הן של עממה משמע דצבושת ופגם נמי קאי מדקמני הרי הן לשון רבים היינו דוקא
 לענין גביית האב איתקוש לקנס כדכתוב ונתן האיש השוכב עמה לאציו הנערה חמשים וגו' ודרשינן הנאה שביצה נ' מכלל דאיכא
 צושת ופגם ואית דדריש תחת אשר עינה מכלל דאיכא צושת ופגם אבל הכא נהי דמפטור המאנס מן הקנס לפי שאין יכולה להוריש שלא
 זכתה צו מורשת ופגם דהו ממונא לא מפטר: ד"א^{יב} ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף מבי שחיט פורתא בו. ממאי דחייב רחמנא
 לחולין בעורה ואחשוני חוץ לא מצי למפרך אי ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף מבי שחיטה פורתא אסרה ואידך מפרש דהתם עבר בעלמא
 הוא אע"ג דליכא למימר דמתחייב אהווא פורתא כמו שאפרש בסמוך דכיון דאין שם פסול אחר אלא דשחוטין חוץ לצדו איכא למימר
 דבהכי חייב רחמנא אבל כשיש פסול אחר עמו או יש לפטור אפילו למ"ד ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף כיון דבסוף שחיטה הו כמתחך עפר
 בעלמא: ב" קמחייב אהווא פורתא מחייב. תימה כיון דקוף השחיטה פוסלת אין לו להתחייב אפורתא קמא אפילו למ"ד ישנה לשחיטה
 מתחילה ועד סוף כדמשמע בפ"צ דחולין (דף נט: ודף סג) דפריך מההיא דאירע צה פסול בשחיטה בין קודם פסולה בין לאחר פסולה אין
 מוטבאה גדיים צהזאתה קודם פסולה מטמאה גדיים לאחר פסולה אין מטמאה גדיים ואי אמרת ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף
 ניפלוג נמי בשחיטה ומאני נתקלקלה בשחיטה קאמרת כיון דנתקלקלה בשחיטה לבסוף איגלאי מילתא למפרע דמעיקרא לאו שחיטה
 היא כלל ואיתו לקולו מפ' ר"ת דלאו דוקא נתקלקלה בגוף השחיטה כגון נזר ומעקר אלא אפי' נתקלקלה ע"י מלאכה שעשה בשעת
 שחיטה דומיא דאירע צה פסול צהזאתה דמיירי בפסול מלאכה דאי לאו הכי אכתי איתקשה לו ניפלוג נמי בשחיטה בפסול מלאכה
 אלמא משמע התם דאפי' למ"ד ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף כשאיירע פסול צהזאתה אין תחילת השחיטה שחיטה וי"ל דהכא נמי
 ה"מ לאקשווי ליה אלא בלאו הכי מסלק ליה שפיר: ל"מ^{יג} קסבר רבי יוחנן חולין שנשחטו בעורה לאו דאורייתא. ומקשה דידה
 דאדידיה דליה גופיה אמר צפרק האיש מקדש (קדושין דף קז טו) חולין שנשחטו בעורה לאורייתא וילין לה מקרא: